

אותה. ישבו יחד.

פְּתַח אָתוֹ הַזֶּקֶן וְאָמֵר, (רות א) וַיֹּהִי בַּיּוֹם שֶׁפְטָר הַשְׁפָטִים וַיֹּהִי רָעַב בְּאָרֶץ. בָּזַם שָׁהַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא דָן אֶת הַעוֹלָם, אֶת מַיְהֹא דָן תִּפְתַּחַלָה? אֶת אֲוֹתָם שָׁהַם דְּנִים אֶת הַעוֹלָם. הֵם דְּנִים אֶת הַעוֹלָם, מִי דָן אֲוֹתָם? הַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא. מִפְנֵי קְלֻקָּל דָין רָעַב בָּאָעוֹלָם.

בְּכָל זֶמֶן אִינוֹ בָּא, אֲלֹא בְעַזְןָ
רַאשֵּׁי הַעַם. כִּמוֹ זֶה שֶׁאָמַר רַבִּי
יְוָנָדָא, מַה שְׁקַתְּתָוּ (משיל י), רַב אֲכַל
גִּנְיוֹרְרָאשִׁים וַיָּשַׂבְּבָנְסָפָה בְּלֹא מִשְׁפָט
- כְּשִׁישָׁ סְפֻוק אֲכַל בְּעוֹלָם, נִיר
רַאשִׁים, הֵם זֹרְעִים וְאַוְקָלִים
לְלִשְׁבָּע. וּכְשָׁאֵין אֲכַל בְּעוֹלָם, יָשַׂבְּבָנְסָפָה בְּלֹא מִשְׁפָט, יָשַׂבְּבָנְסָפָה מִשְׁעָומָד
בְּפִשְׁלוֹה, וְנָסָפָה מִן הַעוֹלָם. עַל
אֲיִזָּה עַזְןָ? עַל עַזְןָ שְׁמָקְלָקְלִים
אֲחָת הַדִּין וְאֲחָת הַמִּשְׁפָט וּמִעוּתִים
אוֹתוֹ.

ונואם תאמר, אם הגדולים חוטאים בבלאי משפט, שלא עשי משפט בעולם, הקדוש ברוך הוא בא להרג העניים בשכילים? אלא העניים הם פלו' של הקדוש ברוך הוא, והם קוראים אליו. וכשהרعب בא לעולם, הם צועקים אליו, והקדוש ברוך הוא שומע להם, ומעין על העולם, וכן את אותם שגרמו הצער הנה על העניים, וננסים מן העולם קדרם זמנם, שכחוב (שמות כב) אם צעק יצעק אלי וגוי ושלם עתי כי חפazon אני. ואומר, (שם) וחורה אפי

וְהַרְגָּתִי אֶתְכֶם בְּחָרֶב וְגוֹ'.
בָּזְדָּא בָּאוֹתוֹ זָמֵן, יְשֵׁן נְסֻפָּה
וּמְסֻלָּק מִן הָעוֹלָם קָדָם זָמָנוֹ,
בָּבֶלְאָ מִשְׁפָּט - עַל שֶׁלָּא הוֹצִיאוּ
הַמִּשְׁפָּט לְאוֹרָה, וְעַל שְׁעֻתוֹ
וּזְקַלְלָוּ הַמִּשְׁפָּט. שָׁאמֶר רַבִּי
יְוֹסִי, כֹּל דַּין שֶׁאָינָנוּ מְחַמֵּיר אֶת
סְדִין, אֵין מְחַמֵּירין דַּינוֹ.

ינחם קידשא בריך הוא לך. יתיבו כחدا.
פתח ההוא סבא ואמר, ויהי בימי שפט
השפטים ויהי רעב בארץ. בזמן
שבקדוש ברוך הוא דין את העולם, למי הוא
דין תחלה. לאותם שם דין את העולם, הם
динין את העולם, מי דין אותן. הקדוש ברוך
הוא. מפני קלוקיל הדין, רעב בא לעולם.

בכל זמן איןנו בא, אלא בעון ראיינו העם. כי
הא דאמר רבי יודהי, Mai דכתיב, (משל)
יג (כ) רב אכל ניר ראשיהם וויש נספה ולא משפט.
בשיש סיפוק אוכל בעולם, ניר ראשיהם, הם
זורעים ואוכלים לשובע. ובשאן אוכל
בעולם, יש נספה ולא משפט, יש מי שעומד
בשלוחה, ונספה מן העולם. על איך זה. על
עון שמקלקלים את הדין ואת המשפט,
ומעוותין אותו.

וְאֵת תִּמְאָ אֶם הַגָּדוֹלִים חֹטָאִים בְּלֹא מִשְׁפָט,
שֶׁלֹּא עָשָׂו מִשְׁפָט בְּעוֹלָם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא בָּא לְהַרְגוֹ הָעֲנִינִים בְּשָׁבֵילָם. אֶלָּא, הָעֲנִינִים
הַמְּגֻלִיִּים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְהַמְּקֻרְבִּים
אֶלָּיו, וּכְשַׁהֲרָעֵב בָּא לְעַזּוֹלָם, הַמְּצֻעָּקִים אֶלָּיו,
וּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לָהֶם, וּמְעַזֵּין עַל
הַעַזּוֹלָם, וְדַן לְאוֹתָן שֶׁגָּרָמו צָעֵר זוּה עַל הָעֲנִינִים,
וּגְסִפְרִים מִן הַעוֹלָם קְוָדָם זִמְנָם. בְּדִכְתָּיב, (שמות
כָּב) אִם צָעֵק יִצְעַק אֶלְיָהוּ וְשָׁמַעְתִּי בְּיַחַנְנָן
אָנִי. וַאֲוֹמֵר, וְחַרְחָה אֲפִי וְחַרְגָּתִי אֶתְכֶם בְּחַרְבָּ
נוּרָה.

בונדי, באותו זמן, יש נספה ומספתק מן
העולם, קודם זמננו, שלא משפט, על
שלא הוציאו המשפט לאורה, ועל שעונות
וקילקלו המשפט. דאמר רבי יוסי, כל הדין
שאינו מחייב את הדין, אין מהמירין דין
מלמעלה, ומספתק מן העולם קודם זמננו.